

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

ΑΓΝΟΤΗΣ

Ἡ ἀγνότης ἐν τῷ ψυχικῷ κόσμῳ εἶνε ὅ,τι ἡ ἐλαφρότης ἐν τῷ ὑλικῷ κόσμῳ. Δὲν ἀρκεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ προικισθῆ ὑπὸ θηλείας φύσεως ἀλλὰ πρέπει καὶ ἡ θήλεια φύσις νὰ τηρῆ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἰσοσταθμιζομένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτῆς κέντρου ὅπερ εἶνε τὸ θεῖον πνεῦμα. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἐμφορῆται συμπαθείας καὶ τρυφερότητος, ἀλλ' ἐὰν δὲν ζωογονῆται ἀπαύστως ὑπὸ τοῦ θείου πνεύματος, ἡ συμπάθεια καὶ ἡ τρυφερότης ἔλκονται ἀκατασχέτως ὑπὸ τῆς θελήσεως, τῆς ἰσχύος καὶ τῆς διανοίας τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυνὴ λοιπὸν δὲν εἶνε ἀγνή ἐνόσω ὑπόκειται εἰς τὴν ἔλξιν ταύτην, ἡ φύσις δηλαδή αὐτῆς εἶνε βαρεῖα. Τὸ ἐνδότερον ὅμως πνεῦμα ἐξουδετεροῖ τὴν βαρύτητα καὶ καθιστᾷ τὴν γυναῖκα ἀγνήν. Τότε ἡ

συμπάθεια καὶ ἡ τρυφερότης οὔτε ἀπορροφῶνται
 ὑπὸ τῶν ἀρσενικῶν ιδιοτήτων, οὔτε ἀφίνουσιν
 αὐτάς μόνας καί, συνεπῶς, βαρβάρους. Ἀγνότης
 λοιπὸν εἶνε ἡ κατίσχυσις τοῦ θείου πνεύματος ἐν
 τῷ πολυσυνθέτῳ συστήματι ὅπερ καλοῦμεν ἄν-
 θρωπον. Βεβαίως οὐδὲν κωλύει τὸν ἄνθρωπον νὰ
 καταστρέψῃ τὴν ἐνότητα αὐτοῦ ταύτην. Ἡ θέ-
 λησις, ἥτις ἀριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἀρσενικῶν
 συστατικῶν, οὐδαμῶς δεσμεύεται· εἶνε ἐλεύθερα ν'
 ἀρνηθῆ συμμαχίαν μετὰ τῶν θηλέων συστατικῶν.
 Ἐτέρωθεν οὐδὲν κωλύει τὴν θέλησιν ἀπὸ τοῦ νὰ
 κανονίσῃ τὴν εἰδικὴν βαρύτητα τῆς ψυχῆς οὔτω
 ὥστε νὰ τηρηθῆ ἡ προσήκουσα ἀρμονία. Ὁ ἄν-
 θρωπος δηλαδὴ εἶνε παντάπασιν ἐλεύθερος νὰ
 καλλιεργήσῃ διὰ τῆς θελήσεως τοιαύτας τάσεις
 ὥστε τὰ βήματα αὐτοῦ νὰ εἶνε πάντοτε ἐστραμ-
 μένα πρὸς τὰ ἄνω. Εἶνε οὔτω κύριος τῆς εἰμαρ-
 μένης του, ἐλεύθερος ἢ νὰ ἐκμηδενίσῃ ἑαυτὸν
 διαζευγνύμενος ἀπὸ τοῦ κέντρου ἢ νὰ μεταμορ-
 φωθῆ βαθμηδὸν εἰς θεότητα, τηρῶν τὴν πρὸς τὸ
 κέντρον ἀρμονίαν διὰ καθάρσεως τῆς ψυχῆς του

ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων. Οὕτω ἡ ψυχὴ καθισταμένη ἀγνή καὶ ἀντλοῦσα δύναμιν ἀπὸ τοῦ κεντρῶου πνεύματος τίκτει τὸν ἄρτιον ἄνθρωπον ἢ τοὶ τὸν Χριστὸν τὸν σωτῆρα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο ἀλληγορεῖ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Παρθένου. Ἐν τῷ δράματι τῆς ἱστορίας τῆς ψυχῆς ἔχομεν δύο ἐκκλήσεις. Ἐν ἀρχῇ ἡ ψυχὴ ὡς Εὐὰ εἰσακούει τοῦ ὄφους, ἐν τέλει ὡς Μαρία εἰσακούει τοῦ ἀγγέλου. Ἐν τῇ πρώτῃ πράξει πειράζεται, ἐν τῇ τελευταίᾳ εὐαγγελίζεται καὶ ἔκτοτε συμμετέχει ὅλων τῶν σταδίων καὶ ὅλης τῆς δόξης τοῦ τέκνου τῆς καθίσταται δὲ μεσίτρια μεταξὺ ἀνθρωπότητος καὶ θεότητος. Τὸ κεντρῶον πνεῦμα, ἐν ἄλλῃ φράσει, πλάττει ἢ δημιουργεῖ τὸν ἄρτιον ἄνθρωπον διὰ συναρμογῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἐσωτερικόν, διὰ συζεύξεως τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ. Ἐκτοτε ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἐκ δύο φύσεων τῆς μιᾶς ἀνευθύνου καὶ τῆς ἄλλης ὑπευθύνου διὰ πᾶσαν πράξιν. Ἡ ὑπεύθυνος εἶνε ἡ θήλεια. Πᾶσα τάσις αὐτῆς φέρει ἀντίστοιχον ἐκδήλωσιν ἐν τῇ διαγωγῇ τοῦ ἄρ-

ρενος. Ἀμφότεραι αἱ φύσεις ἐκφραυλίζονται ἐὰν ἡ
 τάσις τοῦ θήλεος εἶνε πρὸς τὰ ἔξω. Ὁ ἐκφρα-
 λισμὸς εἶνε ὡς πρὸς μὲν τὸ ἄρρεν συνέπεια τῆς
 διαγωγῆς του ὡς πρὸς δὲ τὸ θῆλυ συνέπεια τῆς
 τάσεως αὐτοῦ. Τοῦτο εἶνε τὸ ὑπὸ τῶν θρησκευτῶν
 λεγόμενον ἀμάρτημα καὶ ἡ κόλασις τοῦ ἀνθρώπου.
 Ἀμάρτημα δὲν εἶνε ἡ πράξις αὐτῆ καθ' ἑαυτήν,
 ἀλλ' ἡ τάσις πρὸς τὴν πράξιν ἢ δὲ φαυλότης ἢ
 χρηστότης πάσης πράξεως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πνεύ-
 ματος ὑφ' ὃ ἐκτελεῖται. Ἡ πράξις εἶνε φαύλη
 καθ' ὅσον ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν μόνον ἐκτίμησιν
 τῶν πραγμάτων εἶνε δὲ χρηστὴ καθ' ὅσον προ-
 τάσσει καὶ προτιμᾷ τὴν ἐσωτερικὴν ὑπόστασιν.
 Ἡ ἀποκλειστικῶς ἐξωτερικὴ ἐκτίμησις συνεπά-
 γεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ παραδείσου καὶ προέρ-
 χεται ἐκ τῆς μαγγανείας ἣν ἐξασκεῖ ἡ μορφή ἐπὶ
 τῆς ψυχῆς. Ἐντεῦθεν χρυσοῦς κανὼν τῆς ἀνθρω-
 πίνης διαγωγῆς εἶνε τὸ ἀτενίζεῖν πρὸς τὰ ἔνδον
 διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ διαπυνθάνεθαι τὸ κῦρος
 τοῦ κεντρῶου ἤτοι θείου πνεύματος. Διὰ τῆς τη-
 ρήσεως τοῦ κανόνος τούτου, ἐπὶ τέλους ἡ μορφή

θ' ἀπολέση τὴν δύναμιν τοῦ σαγηνεύειν καὶ τότε τὰ θέλητρα τῆς οὐσίας θὰ κατισχύσωσι. Τότε οὐδεμία ἀνθρωπίνη πράξις ἢ τάσις θὰ εἶνε φαύλη διότι πᾶσαι θὰ ἐκτελοῦνται ὑπὸ τὸ κῦρος τοῦ ἐνδοτέρου πνεύματος. Ὁ ἄνθρωπος θὰ καταστῇ ἀνεπίδεκτος κακίας, ἀνώτερος ἀμαρτήματος, ἀλάνθαστος διότι πάσης πράξεως αὐτοῦ τὸ ἐλαττήριον θὰ κεῖται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κόσμῳ τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς καλλονῆς. Τοιαύτη εἶνε ἡ πρὸς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρώπου ὁδὸς οἴαν συμβολίζει αὐτὴν ἡ περὶ γεννήσεως καὶ ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ παράδοσις καὶ συνάμα ἡ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Ἰωάννου ἀλληγορία τῆς Γυναικὸς ἣτις περιβεβλημένη τὸν Ἥλιον ἔχει τὴν σελήνην ὑπὸ τοὺς πόδας της καὶ ἐπὶ κεφαλῆς στέμμα ἐκ δώδεκα ἀστέρων. Ἡ ψυχὴ δηλονότι περιβάλλεται ὡς ἔνδυμα τὸ φῶς τῆς κεντρικῆς ἀληθείας ἣν ἔγνω νὰ διακρίνη κατόπιν μακραίωνος πείρας. Ἐχει τὴν ὕλην καὶ τὴν νεκρὰν μορφήν ὑπὸ τοὺς πόδας της ἀλλ' ἐνταυτῷ στηρίζεται ἐπὶ τῆς διαισθήσεως ἣν ἀντι-

προσωπεύει τὸ φαεινὸν μέρος τῆς σελήνης. Φέρει δὲ τὸν στεφανὸν τῶν δώδεκα ἡρακλείων ἄθλων οὓς πᾶσα ἡρωϊκὴ ψυχὴ ὑφίσταται προτοῦ ἀποθεωθῆναι, καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων ἅτινα ἀποκτᾶ ἀπὸ σταδίου εἰς στάδιον.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΑΥΣΙΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Η ΔΙΑΖΕΥΣΙΣ ΚΑΙ Η ΣΥΖΕΥΣΙΣ

Παράλληλος ὅμως πρὸς τὴν ἔκλαμπρον ταύτην Γυναῖκα τὴν οὕτω ἐξαισιῶς συμβολίζουσαν τὸν θρίαμβον καὶ τὴν δόξαν τῆς ἀγνῆς ψυχῆς ἀτομικῶς, τῆς ἀγνῆς Ἐκκλησίας κοινωνικῶς, περιγράφεται ἡμῖν καὶ ἑτέρα Γυνὴ ἐκλελυμένη, καθημένη ἐπὶ τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς ἀμαρτίας καὶ ἐν ἐπιμιξίᾳ διατελοῦσα πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Γῆς ὃ ἐστὶ παραδεδομένη εἰς τὰς παρακελεύσεις τῆς ὕλης καὶ τὰς νεκρὰς ιδέας τοῦ ἐξωτερικοῦ πολιτισμοῦ· τοιαύτη ἀτομικῶς εἶνε ἢ διεστραμμένη καὶ ὑλόφρων ψυχὴ, κοινωνικῶς δὲ ἢ φαύλη καὶ κοσμολάτρις Ἐκκλησία. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας πράγματι εἶνε διὰ τὴν συνολικὴν κοινωνίαν ὅ,τι ἡ ἱστορία τῆς ψυχῆς διὰ τὸ ἄτομον. Ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ ἐκπίπτῃ

Ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ ἐκπίπτῃ τουτέστι νὰ μὴ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἐντέλειαν εἰς τὴν ἔφθανον οἱ προγενέστεροι αὐτοῦ, ἡ ἐποχὴ ἐκείνη περιέκλειεν ἄτομα ἅτινα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν ἐξέπεσαν. Ὁ αἰὼν τοῦ Ἀδάμ ἦτο ὁ ἐντελέστατος εἰς ὃν ἔφθασεν ὁ ἄνθρωπος. Βραδύτερον ἡ δύναμις τοῦ τελειοποιεῖσθαι ἠλαττώθη ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Εἰς τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον πρέπει νὰ θέσωμεν καὶ τὴν ἐντελεστάτην βαθμίδα τῆς Ἐκκλησίας ἣτις ἔκτοτε ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀτελής. Εἰς τὴν βαθμίδα ἐκείνην εἶχε φθάσει δι' ἐξελίξεως ὅπως καὶ ἡ ἀτομικὴ ψυχὴ. Ὁ νόμος τῆς ἐξελίξεως βοηθεῖ ἡμᾶς νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ὑπῆρξε ποτε ἔμβρυον Ἐκκλησίας ὅπως ὑπῆρξεν ἔμβρυον ψυχῆς.

Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ φιλοσοφίᾳ ἡ ἐννοια τῆς ἐξελίξεως ταυτίζεται μέχρι τινος μετὰ τῆς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ φιλοσοφίᾳ ἣτις ἀποδίδει τὴν δύναμιν τῆς ἐξελίξεως εἰς τὴν ὕλην αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἀνεξήγητον, ἀλλ' ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία ἐξηγεῖ τὴν ἐξέλιξιν διδάσκουσα ὅτι ὁ ἐνοικῶν

σπινθήρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς συνειδήσεως θέτει τὴν ὕλην εἰς κίνησιν. Οὕτω καὶ ἡ Κοινωνία δὲν ἐξε-
λίσσεται εἰμὴ ἂν ἐντὸς αὐτῆς ὑπάρχη πυρὴν τις
μὲ τὴν συναίσθησιν τοῦ ἐξελίσσειν τὸ περιέχον
αὐτόν. Πολλάκις δὲ ἀτόμων ποθούντων πρόο-
δον ἀποτελεῖ τὴν μόνην πηγὴν τῆς κοινωνικῆς
προόδου. Ἡ δὲ ἀτὸμὴ αὕτη πράγματι εἶνε ὁ μοχλὸς
τῆς Κοινωνίας. Οὕτω δυνάμεθα νὰ διαισθανθῶμεν
ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἔμβρυον ἔπειτα
ἐποχὴν καθ' ἣν ἀνεπτύχθη μέχρι πλήρους κοι-
νωνικῆς ἰσορροπίας καὶ τέλος ἐποχὴν παρακμῆς
καὶ καταστροφῆς τῆς ἰσορροπίας. Ἡ ψυχὴ ἔχει
στιγμὰς ὑπερδιαυγείας καὶ κατὰ τὰς στιγμὰς
ταύτας δυνάμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰς ἀπωτάτας
ταύτας ἐποχὰς, νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἀνά-
πτυξιν τοῦ ἐμβρύου ὑπὸ τοὺς εὐνοϊκωτάτους τῶν
ἔρων, τὴν ἡλικίωσιν αὐτοῦ ἐν μέσῳ ἀμιάντου
περιέχοντος, ἀπηλλαγμένου ὀδυνῶν καὶ σκότους.
Δυνάμεθα νὰ παραστῶμεν μάρτυρες εἰς τὴν ἐπα-
κολουθήσαν βαθμιαίαν ἔκπτωσιν. Ἀληθῶς ἡ
μακρὰ ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς ἰσορροπίας

Ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ ἐκπίπτῃ τουτέστι νὰ μὴ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἐντέλειαν εἰς τὴν ἔφθανον οἱ προγενέστεροι αὐτοῦ, ἡ ἐποχὴ ἐκείνη περιέκλειεν ἄτομα ἅτινα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν ἐξέπεσαν. Ὁ αἰὼν τοῦ Ἀδάμ ἦτο ὁ ἐντελέστατος εἰς ὃν ἔφθασεν ὁ ἄνθρωπος. Βραδύτερον ἡ δύναμις τοῦ τελειοποιεῖσθαι ἠλαττώθη ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Εἰς τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον πρέπει νὰ θέσωμεν καὶ τὴν ἐντελεστάτην βαθμίδα τῆς Ἐκκλησίας ἣτις ἔκτοτε ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀτελής. Εἰς τὴν βαθμίδα ἐκείνην εἶχε φθάσει δι' ἐξελίξεως ὅπως καὶ ἡ ἀτομικὴ ψυχὴ. Ὁ νόμος τῆς ἐξελίξεως βοηθεῖ ἡμᾶς νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ὑπῆρξε ποτε ἔμβρυον Ἐκκλησίας ὅπως ὑπῆρξεν ἔμβρυον ψυχῆς.

Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ φιλοσοφίᾳ ἡ ἔννοια τῆς ἐξελίξεως ταυτίζεται μέχρι τινος μετὰ τῆς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ φιλοσοφίᾳ ἣτις ἀποδίδει τὴν δύναμιν τῆς ἐξελίξεως εἰς τὴν ὕλην αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἀνεξήγητον, ἀλλ' ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία ἐξηγεῖ τὴν ἐξέλιξιν διδάσκουσα ὅτι ὁ ἐνοικῶν

σπινθήρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς συνειδήσεως θέτει τὴν ὕλην εἰς κίνησιν. Οὕτω καὶ ἡ Κοινωνία δὲν ἐξε-
 λίσσεται εἰμὴ ἐὰν ἐντὸς αὐτῆς ὑπάρχη πυρὴν τις
 μὲ τὴν συναίσθησιν τοῦ ἐξελίσειν τὸ περιέχον
 αὐτόν. Πολλάκις ὁρᾷξ ἀτόμων ποθούντων πρόο-
 δον ἀποτελεῖ τὴν μόνην πηγὴν τῆς κοινωνικῆς
 προόδου. Ἡ ὁρᾷξ αὕτη πράγματι εἶνε ὁ μοχλὸς
 τῆς Κοινωνίας. Οὕτω δυνάμεθα νὰ διαισθανθῶμεν
 ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἔμβρυον ἔπειτα
 ἐποχὴν καθ' ἣν ἀνεπτύχθη μέχρι πλήρους κοι-
 νωνικῆς ἰσορροπίας καὶ τέλος ἐποχὴν παρακμῆς
 καὶ καταστροφῆς τῆς ἰσορροπίας. Ἡ ψυχὴ ἔχει
 στιγμὰς ὑπερδιαυγείας καὶ κατὰ τὰς στιγμὰς
 ταύτας δυνάμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰς ἀπωτάτας
 ταύτας ἐποχάς, νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἀνά-
 πτυξιν τοῦ ἐμβρύου ὑπὸ τοὺς εὐνοϊκωτάτους τῶν
 ὄρων, τὴν ἡλικίωσιν αὐτοῦ ἐν μέσῳ ἀμιάντου
 περιέχοντος, ἀπηλλαγμένου ὀδυνῶν καὶ σκότους.
 Δυνάμεθα νὰ παραστῶμεν μάρτυρες εἰς τὴν ἐπα-
 κολουθήσασαν βαθμιαίαν ἔκπτωσιν. Ἀληθῶς ἡ
 μακραίων ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς ἰσορροπίας

ζῶμεν παρέχει ἱκανὰ σημεῖα τῆς συντελουμένης ὀλοῦν ἀναστροφῆς. Ἡ ψυχολογικὴ κίνησις ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, ὁ συμβολισμὸς ἐν τοῖς γράμμασιν, ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἀρχῆς ὅτι τὸ χρῆμα εἶνε τὸ πᾶν, ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, ἀποτελοῦσιν αὐτόχρημα σταυροφορίαν κατὰ τῆς εἰδωλολατρείας δηλαδὴ τῆς εἰς τὸν ἐξωτερικισμὸν ἀφοσιώσεως. Ἄφ' ἑτέρου τὸ πρὸς ἀνύψωσιν τῆς γυναικὸς κίνημα εἶνε ἀνεπίγνωστος ἀνομολόγησις ὅτι τὸ θῆλυ συστατικὸν τῆς κοινωνίας δέον νὰ λάβῃ τὴν θέσιν του ὡς ἐπικρατέστερον καὶ θειότερον τοῦ ἄρρενος. Τρίτον ἡ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπεκτεινομένη πανταχοῦ ἀποστροφή πρὸς τὴν αἱματοχυσίαν, πρὸς τὰ ἐπιστημονικὰ βασανιστήρια χάριν δῆθεν πειραμάτων, πρὸς τὴν σφαγὴν τῶν ζώων χάριν δῆθεν τροφῆς, ἀποτελοῦσι προσπάθειαν πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης. Οὕτω, ὅπως ἀπὸ εἰδωλολάτρου ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀπὸ πνευματολάτρου θὰ γίνῃ φίλος τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ πολιτισμὸς μας, ὅστις ἐδρά-

ζεται ἐπὶ τῆς βίας καὶ τοῦ δόλου ὅπως ἡ εἰκὼν τοῦ ἐνυπνίου τοῦ Ναβουχοδονόσορ ἐδράζεται ἐπὶ σιδήρου καὶ ὀστράκου, θὰ παταχθῆ ὑπὸ τοῦ ἐπερχομένου λίθου τῆς πνευματικότητος καὶ θὰ συντριβῆ γινόμενος «ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἄλωνος θερينوῦ» καὶ «ὁ λίθος ὁ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἄνευ χειρῶν διασχισθεὶς» γενήσεται «ὄρος μέγα» καὶ πληρώσει «πάσαν τὴν γῆν». (Δαν. γ'. 35)